

Františkovo slovo

č.110

Je zapotřebí změny, řekl papež ve videoposelství k účastníkům ekumenického setkání

Papež František pro *La Nacion*: Odmítám konflikt

Když zpovědník moc odpouští...

Prokazováním dobrých skutků rozkvétá naše víra

Vatikán dementuje spekulace o „reformě liturgické reformy“

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Je zapotřebí změny, řekl papež ve videoposelství k účastníkům ekumenického setkání

Vatikán/Mnichov . Hlavní město spolkového státu Bavorsko v těchto dnech (30.6.- 2.7.) hostilo ekumenické setkání v rámci iniciativy „Společně pro Evropu“, kterého se účastnilo více než tři sta křesťanských hnutí a komunit. Organizátorem akce, která se letos konala pod titulem „Setkávání, smíření a budoucnost“, je Dílo Mariino – Hnutí fokoláre. Právě v ekumenickém centru tohoto hnutí v Ottmaringu se roku 1999 uskutečnilo první setkání několika katolických a evangelických společenství, ze kterého se postupem doby vyvinula mnohem širší síť, jejímž hlavním cílem je „oživit křesťanskou duši Evropy“. Účastníky mnichovského setkání pozdravili papež František a konstantinopolský ekumenický patriarcha Bartoloměj I. **Videoposelství Svatého otce**, které bylo vysíláno dnes odpoledne v přímém přenosu simultánně v sedmi jazycích, vám přinášíme v plném znění:

„Drazí přátelé z iniciativy *Společně pro Evropu*,

Vím, že vaše mnohá hnutí a skupiny pocházející z různých církví a společenství se shromáždily v Mnichově na setkání pod titulem „Setkávání, smíření a budoucnost“. Máte pravdu. Nastal čas, abychom se spojili a ve skutečně evropském duchu tak mohli čelit problematice naší doby. Kromě některých viditelných zdí totiž sílí také neviditelné hradby, které tíhnou k rozdělení tohoto světa. Jsou to zdi, které se tyčí v lidských srdcích. Zdi učiněné ze strachu a agresivity, nedostatku pochopení vůči lidem jiného původu či náboženského přesvědčení. Hradby politického a hospodářského sobectví, které nectí život a důstojnost každého člověka.

Evropa se ocitla ve složitém a výrazně rozpořbovaném světě, který je stále více globalizovanější, a tudíž stále méně eurocentrický. Pokud uznáme tuto epochální problematiku, musíme s odvahou říci: je zapotřebí změny! Evropa je zvána k reflexi a přemítání nad tím, zda její nesmírné bohatství, prostoupené křesťanstvím, patří do muzea, anebo je dosud schopné inspirovat kulturu a darovat své poklady celému lidstvu. Shromáždili jste se, abyste se zaobírali touto otevřenou výzvou, před kterou Evropa stojí. Zároveň však předkládáte svědectví o síti, která v rámci občanské společnosti pracuje na přijetí nejslabších a znevýhodněných lidí a prokazuje jim solidaritu, aby stavěla mosty a překonávala vyhlášené i skryté konflikty.

Evropské dějiny jsou příběhem trvalého setkávání nebe a země – nebe ukazuje k otevřenosti transcendentu, Bohu, kterým se neustále evropský člověk vyznačoval. Země označuje jeho praktickou a konkrétní schopnost řešit situace a problémy. Také vy, evropská křesťanská hnutí a společenství, jste nositeli mnoha charismat – Božích darů, které je třeba dávat k dispozici. Iniciativa „Společně pro Evropu“ je silou soudržnosti se zřejmým cílem: přetlumočit základní křesťanské hodnoty do konkrétní odpovědi na problémy kontinentu, který prožívá krizi. Váš životní styl se zakládá na vzájemné lásce, kterou prožíváte v evangelní radikálnosti. Kultura vzájemnosti totiž obnáší výměnu názorů, vzájemnou úctu, přijetí a podporu. To znamená, že doceníme různost charismat, abychom tak mohli směřovat k jednotě a obohacovat ji. Zřejmá a hmatatelná přítomnost Ježíše Krista mezi vámi je svědectví, které přivádí k víře.

Jakákoli ryzí jednota se sytí bohatstvím rozdílností, které ji utvářejí – jako rodina, která je tím jednotnější, čím více každý z jejích členů může být bez obav sám sebou. Pokud se Evropa chce stát rodinou národů, musí opětovně do středu postavit člověka, být otevřeným a přijímajícím světadílem a pokračovat nikoli pouze v ekonomické, nýbrž také sociální a kulturní spolupráci. Bůh vždy přináší něco nového – kolikrát už jste to ve svém životě zakusili! Jsme však dnes vnímaví k jeho překvapením? Vy jste směle odpověděli na Pánovo volání a proto jste povoláni, abyste poukazovali na novost, kterou vnáší do života, a dávali tak vzejít

plodům evangelia – plodům, jež povstaly z křesťanských kořenů, které již dva tisíce let vyživují Evropu. A tak budete přinášet ještě větší úrodu! Udržujte svěžest svých charismat, posilujte své „Společné“ bytí a nadále jej rozšiřujte. Učiňte ze svých domovů, společenství a měst laboratoře vzájemnosti, přátelství a bratrství, schopné včleňovat a současně být otevřené vůči celému světu.

Společně pro Evropu? Dnes je to nezbytnější, než kdykoli dříve. V Evropě složené z mnoha států dosvědčujete, že jsme děti jediného Otce a mezi sebou bratry a sestrami. Jste cennou setbou naděje, aby Evropa opětovně našla své poslání, kterým je přispívat k jednotě všech lidí.“

Rozhovory, tiskovky

4.7.2016

Papež František pro *La Nación*: Odmítám konflikt

Vatikán. V úterý 28. června, tedy v den veřejné oslavy 65. výročí kněžského svěcení Benedikta XVI., poskytl Svatý otec František rozhovor argentinskému deníku *La Nación*. A právě emeritního papeže se týká jedna z odpovědí: „Zachoval se jako revolucionář“, míní papež František o svém předchůdci. „Jeho odstoupení nesouviselo s osobními záležitostmi, nýbrž bylo vládním úkonem. Posledním úkonem jeho vlády“, dodává. „Při setkání s kardinály – před konkláve v roce 2013 – nám řekl, že jeden z nás se stane příštím papežem a že nezná jeho jméno. Jeho velkorysost byla v onu chvíli skutečně nedostižná. Abdikací Benedikta XVI. vystoupily na povrch všechny problémy v církvi“, dodává papež František, který se zároveň zmínil o zdravotním stavu svého předchůdce: „ Má potíže s pohybem, hlava a paměť však zůstaly nedotčeny a dokonale fungují“.

Petrův nástupce rovněž odpověděl na dotaz, který mířil na jeho vztahy s církevními ultrakonzervativci: „Odvádějí svou práci a já také vykonávám svou práci“, soudí papež. „Toužím po otevřené, chápající církvi, která by doprovázela zraněné rodiny. Oni na všechno říkají „ne“, takže pokračuji svou cestou, aniž bych se díval stranou. Hlavy nepadají, protože to mne nikdy netěšilo. Odmítám totiž konflikt“, uzavírá se širokým úsměvem: „Hřebíky se dají vytáhnout, když je tlačíte směrem vzhůru. Anebo je necháte někde stranou na odpočinku, dokud se nedostaví důchodový věk“.

Rozhovor, o který jménem argentinského listu požádal Joaquín Morales Solá, se zaměřuje hlavně na události v papežově vlasti – Františkův údajný rozpor s prezidentem Macrim, otázku vládního financování nadace *Scholas Occurrentes*, které se vrátilo k odesílateli, či vystupování samozvaných papežových mluvčích na argentinské scéně. Co se týče vztahu k novému obyvateli prezidentského paláce *Casa Rosada*, papež František říká: „Není důvod, proč by se mělo šířit, že mezi námi existují konflikty. Macri se jeví jako ušlechtilý člověk, pochází z dobré rodiny.“ Papež nicméně přiznává, že s nynějším argentinským prezidentem došlo k jedné konfrontaci, ještě když byl Mauricio Macri primátorem Buenos Aires a kard. Bergoglio arcibiskupem hlavního města. „Jediný spor za tak dlouhou dobu je docela podprůměrný počet. O dalších problémech jsme diskutovali v soukromí a vyřešili je, přičemž obě strany respektovaly tuto dohodu o neveřejném jednání“, vysvětluje dále a uzavírá: „Osobně nemohu prezidentu Macrimu nic vyčítat.“

Papež František dále reagoval na kritiky, které vyvolala vatikánská audience pro Hebe de Bonafiniovou, aktivistku sdružení Matek z Májového náměstí. Tato žena v minulosti užila velmi tvrdých slov proti kardinálu Bergogliovi, jehož obvinila z domnělé spolupráce s argentinským vojenským režimem. „Dokonce jeden přítel mi poslal dopis, ve kterém mi tuto návštěvu vytýká“, vysvětluje papež. „Byl to však skutek odpuštění. Hebe de Bonafiniová o ně požádala a já jsem je nemohl odepřít, protože jej nikomu neodpírám...Je to žena, které zavraždili dvě děti. Skláním se a poklekám před takovýmto utrpením. Není důležité, co o mně řekla. A přitom vím, že to, co o mně v minulosti řekla, bylo dost hrozné.“

V souvislosti s výskytem papežského tiskového mluvčího na argentinské půdě papež upřesňuje: „Jak v Argentině, tak v dalších zemích neexistují žádní další tiskoví mluvčí kromě ředitele Tiskového střediska Svatého stolce. Opakuji – jediným papežovým tiskovým mluvčím je vatikánské Tiskové středisko.“ Stejně tak papež popírá výklad, podle kterého nadace *Scholas Occurrentes* odmítla značný vládní příspěvek na výraz nepřátelství vůči nynějším argentinským politickým špičkám. „To je zcela pomýlená interpretace, nešlo o rozhodnutí proti Macriho vládě“, zdůrazňuje papež, který stál u zrodu vzdělávací nadace a nadále ji zaštiťuje. „Pouze jsem láskyplně vysvětlil vedení nadace, jak se vyvarovat případných chyb a pokusů v její hospodářské správě. Nadále totiž věřím, že nemáme právo žádat o peníze argentinskou vládu, která musí řešit množství sociálních problémů“, uvedl papež František pro argentinský deník *La Nacion*.

8.7.2016

Když zpovědník moc odpouští...

Buenos Aires. Při svých rozhovorech s kněžími papež František již vícekrát (naposledy počátkem června při duchovní obnově pro kněze z celého světa) vyprávěl o kapucínovi z Buenos Aires, který je pro něj vzorem zpovědníka. „Před zpovědníci má vždycky frontu, zpovídá celý den, a odpouští hodně. Odpouští, ale někdy má skrupuli, že odpustil příliš. A jednou, když jsme spolu mluvili, mi řekl, že trpí touto skrupulí, a já jsem se jej zeptal: „A co potom s tou skrupulí děláš?“ – „Jdu před svatostánek, dívám se na Pána, a řeknu mu: Pane, odpusť mi, dnes jsem odpouštěl moc. Ale aby bylo jasno, je to tvoje vina, protože to ty jsi mi dal špatný příklad!“.

Vatikanista z italského deníku *La Stampa*, Andrea Tornielli, se za tímto zpovědníkem vypravil. Devětaosmdesátiletý o. Luis Dli (foto), někdejší provinciál kapucínů v Río de la Plata, je dnes zpovědníkem na plný úvazek v buenosaireském kostele Panny Marie Pompejské. S úsměvem vzpomíná na své setkání s kardinálem Bergogliem, které se odehrálo několik let před jeho nástupem na Petrův stolec, a na svá tehdejší slova: „Je vidět, že na něho zapůsobila. Papež totiž ví, že trávím ve zpovědnici hodně času, hodiny ráno i večer. Musím papeži Františkovi poděkovat za důvěru, kterou si vůbec nezasloužím. Nestudoval jsem, nemám žádný doktorát, nemám vlastně vůbec nic, ale život mne hodně naučil a také mne poznamenal, protože jsem se narodil velmi chudý“, svěřuje se argentinský řeholník italskému novináři. Proto, jak dodává, „cítí povinnost nalézt pro každého slovo milosrdenství, pomoci, blízkosti. Nikdo nesmí odcházet a přitom si myslet, že nebyl pochopen, nebo dokonce vnímat odmítnutí či pohrdání.“

Otec Luis již léta tráví alespoň sedm hodin denně v malé zpovědnici. Drží v ruce růženec a zůstává, jak říká, „dokud v neděli nezhasnou svíčky a dokud lidé potřebují“. Jakou radu by dal spolubratřím ve zpovědnici? „To, co říká papež“, odpovídá, „nemám co dodat, protože cítím a prožívám totéž. Milosrdenství, pochopení, vložit se cele do naslouchání, abychom rozuměli, abychom se takřikajíc ocitli v kůži druhého člověka a pochopili, co se mu děje. Nesmíme být – mnou počínaje – funkcionáři, nýbrž projevovat výjimečnou blízkost a laskavost, protože lidé někdy vlastně ani dobře neví, co je to zpověď“. Nesmíme je proto vylekat, odradit, přidávat jim další starosti, doporučuje buenosaireský řeholník: „Jediné, co je ve zpovědnici zapotřebí, je touha být lepší – nic jiného. Nemusíš přemýšlet nad tím, kolikrát ses dopustil hříchu a s kým...Mám pocit, že takto se člověk oddaluje, zatímco já, jako zpovědník, mám povinnost jej přiblížit k Bohu, k Ježíši.“

Penitenty otec Luis nabádá, aby neměli strach a ukazuje jim obrázek, který znázorňuje objetí marnotratného syna s otcem. „Když se mne ptají, zda jim Bůh odpustí, vždy odpovídám: Bůh tě objímá, má tě rád, kráčí s tebou. Nepřišel, aby tě trestal, nýbrž aby ti odpustil. Přišel, aby žil s námi, a kvůli tomu sestoupil z nebe“, uzavírá buenosaireský kapucín, který v závěru krátkého rozhovoru s italským novinářem zavzpomínal na osobní setkání s otcem Piem: „Bylo to roku 1960. Onen muž, tak energický, mohutný a silný, když měl ve zpovědnici naslouchat a odpouštět, byl jako Ježíš“.

Prokazováním dobrých skutků rozkvétá naše víra

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnes nám liturgie podává podobenství o milosrdném Samaritánovi z Lukášova evangelia (10, 25-37). Tento prostý a podnětný příběh poukazuje na životní styl, jehož těžištěm nejsme my, nýbrž druzí, které i s jejich těžkostmi potkáváme na svojí cestě a kteří nás interpelují. Druzí nás interpelují. A pokud nás neinterpelují, pak něco není v pořádku, něco v našem srdci není křesťanské. Ježíš používá toto podobenství v dialogu s učitelem Zákona o dvojím přikázání, které umožňuje vstup do věčného života: mít rád Boha z celého srdce a bližního jako sebe samého (vv. 25-28). „A kdo je můj bližní?“ – zeptal se onen učitel Zákona. Také my si můžeme položit otázku: kdo je můj bližní? Koho mám mít rád jako sebe samého? Svoje rodiče? Svoje přátelé? Své krajany? Ty kdo jsou téhož náboženství jako já? ... Kdo je můj bližní?

A Ježíš odpovídá tímto podobenstvím. Nějaký člověk cestou z Jeruzaléma do Jericha byl přepaden lupiči, okraden a polomrtvý nechán u cesty. Kolem jde nejprve kněz a potom levita, kteří spatřili zraněného, ale nezastavili a šli dál (vv. 31-32). Potom jde kolem Samaritán, tedy obyvatel Samařska, kterým všichni židé pohrdali, protože nezachovával pravé náboženství. Avšak právě on, když si všimnul ubohého nešťastníka, „bylo mu ho líto. Přistoupil k němu, obvázal mu rány [...] dopravil do hostince a staral se o něho“ (vv. 33-34); a druhý den jej svěřil do péče hostinskému, zaplatil za něho a přislíbil, že později doplatí zbytek (srov. v. 35).

V tomto bodě se Ježíš obrací na učitele Zákona a zeptá se: „Kdo z těchto tří – kněz, levita či Samaritán – se zachoval jako bližní k tomu, který se ocitl mezi lupiči?“. A on, poněvadž byl inteligentní, odpověděl: „Ten, kdo mu prokázal milosrdenství“ (vv. 36-37). Takto Ježíš zcela obrátil výchozí perspektivu učitele Zákona. A naši také! Netřeba zařazovat druhé do seznamu podle toho, kdo je můj bližní, a kdo nikoli. Na mně závisí, zda *jsem či nejsem bližní*. Moje rozhodnutí určuje, zda jsem či nejsem bližní člověku, kterého potkám a který potřebuje pomoc, třebaže je cizinec nebo je možná poněkud nevraživý. A Ježíš uzavírá: „Jdi a stejně jednej i ty!“ (v. 37). Krásné ponaučení! A opakuje to každému z nás: „Jdi a stejně jednej i ty“, buď bližní bratrovi a sestře, když vidíš, že se ocitli v nouzi. „Jdi a stejně jednej i ty!“. Prokazovat dobré skutky, nejenom pronášet slova do větru. Napadá mne tu ona (italská populární) písnička: „Slova, slova, slova.“.. Nikoli, jednat, jednat. A dobrými skutky, které s láskou a radostí prokazujeme bližnímu, rozkvétá naše víra a přináší plody. Ptejme se, a každý ať si odpoví ve svém srdci: je naše víra plodná? Přináší naše víra dobré skutky? Anebo je spíš neplodná a tudíž spíše mrtvá než živá? Stávám se bližním anebo jenom procházím kolem? Jsem z těch, kteří si vybírají lidi podle vlastního zalíbení? Tyto otázky je dobré si klást a činit tak často, protože na konci budeme souzeni podle skutků milosrdenství. Pán se nás bude moci zeptat: Pamatuješ tenkrát cestou z Jeruzaléma do Jericha? Ten polomrtvý člověk jsem byl já. Pamatuješ? To hladové dítě jsem byl já. Pamatuješ? Migrant, kterého mnozí chtějí vyhnat pryč, jsem byl já. Ti opuštění staří lidé v domovech pro seniory, to jsem byl já. Osamocený pacient, kterého v nemocnici nikdo nenavštíví, to jsem byl já.

Kéž nám Panna Maria pomáhá ubírat se cestou lásky, velkodušné lásky k druhým, cestou milosrdného Samaritána. Pomoz nám žít hlavní přikázání lásky, které nám Kristus zanechal. To je cesta vedoucí do věčného života.

Vatikán dementuje spekulace o „reformě liturgické reformy“

Vatikán. Odstupující ředitel Tiskového střediska Svatého stolce, o. Federico Lombardi, v pondělí večer podal upřesnění ke zprávám, které kolují sdělovacími prostředky po jedné přednášce kardinála Roberta Saraha v Londýně.

Prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti zde mluvil o postavení lidu a kněze během eucharistické bohoslužby a mimo jiné řekl: „Považuji za velmi důležité, co možno nejrychleji vrátit společné postavení lidu a kněze tak, aby byli obráceni stejným směrem, tedy na východ, ve směru absidy, tedy k Pánu, který přichází, a to v těch částech liturgie, kde se obracíme k Bohu.“ Kardinál Sarah nemluvil o tom, aby se liturgie začala slavit podle misálu sv. Jana XXIII., tedy mimořádnou formou římského ritu, nýbrž pouze o dílčím liturgickém aspektu postavení kněze a lidu během samotné modlitby v rámci řádného misálu, tedy misálu bl. Pavla VI., který takovéto postavení výslovně nezakazuje. Kardinál Sarah se přitom svěřil s „přáním, aby tato změna byla zavedena společně od příštího adventu.“

Prohlášení tiskového střediska Svatého stolce na vysvětlenou uvádí, že „kardinál Sarah odjakživa a zcela správně pečoval o důstojnost při slavení mše svaté, v tom smyslu, aby se náležitě vyjadřoval postoj úcty a adorace vůči eucharistickému tajemství.“ Některé výroky prefekta Kongregace pro bohoslužbu a svátosti však byly vyloženy listem *Catholic Herald* tak, jako by snad měly být vyhlášeny nové liturgické předpisy. Tiskové sdělení cituje jediné místo „Všeobecných pokynů k římskému misálu“ (*Institutio Generalis Missalis Romani*), které mluví o možnosti slavit eucharistii tváří k lidu. Tyto závazné předpisy pro slavení eucharistie v článku č. 299 praví: „*Altare extruatur a pariete seiunctum, ut facile circumiri et in eo celebratio versus populum peragi possit, quod expedit ubicumque possibile sit. Altare eum autem occupet locum, ut revera centrum sit ad quod totius congregationis fidelium attentio sponte convertatur* - Oltář má být postaven odděleně od stěny, aby se kolem něho mohlo snadno obcházet a mohla se na něm slavit mše tváří k lidu; vyžaduje se to všude, kde je to možné. Oltář má být na takovém místě, aby byl skutečně středem, takže se k němu přirozeně obrací pozornost celého shromáždění.“) – viz [český překlad Všeobecných pokynů](#)).

Papež František – pokračuje tiskové sdělení - během své návštěvy na Kongregaci pro bohoslužbu a svátosti výslovně připomenul, že „řádna“ forma slavení mše svaté se řídí misálem, vydaným papežem Pavlem VI. (1970), zatímco „mimořádný“ obřad, povolený Benediktem XVI., jehož účel a způsoby slavení vysvětluje motu proprio *Summorum Pontificium*, nemá zaujmout místo „řádného“ mešního ritu.

Nepředpokládá se, že od adventní doby začnou platit nějaká nová liturgická nařízení, jak mohl někdo nepatříčně vyvodit ze slov kardinála Saraha“ - praví dále tiskové sdělení a podotýká – že v souvislosti s liturgií je lépe vyhnout se slovnímu obratu „reforma reformy“, který bývá zdrojem nedorozumění. Tytéž závěry souhlasně vyplynuly také z nedávné audience, při níž papež František přijal prefekta Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, kardinála Saraha,“ končí se sdělení tiskového střediska Svatého stolce.